

CHP'NİN JAKOBEN-LAİKÇİ KODLARI

Belediyelerdeki uygulamalar CHP laikçi elitinin siyaseten üstünü örttüğü “milli din” hülyasının çok canlı olduğunu açığa çıkardı. Oy alma kaygısıyla geri plana çekilen laikçi/ baskıcı hesapların kapanmadığını gösterdi. Çok partili hayata geçtikten bu yana tek başına iktidar olamayan CHP'nin son yıllardaki aksi söylemine rağmen, jakoben ve laikçi genetiğinin hâlâ dipdiri olduğu endişesini de güçlendirdi.

Burhanettin Duran

bduran@setav.org

Parti teşkilatındaki taciz ve tecavüz iddialarını bile neticelendiremeyen CHP yeniden söylemini sertleştiriyor. Grup Başkanvekili Özgür Özel, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı Franco'ya benzeterek "diktatör bozuntusu" hakaretinde bulundu. Özel bu hakaretini Erdoğan'ın 16 Aralık günü Ankara-Niğde Otoyolu 2. Kesim Açılış Töreninde söylediği "Türkiye'yi istedikleri şekilde yönlendiremeyenlerin ülke içindeki muhalefeti ve kurumları maşa olarak kullanma gayretlerini yakından takip ediyorum. Son 7 yıldır saldırıları nasıl boşa çıkardıysak, bu beşinci kol faaliyetlerini de aynı şekilde hüsrana uğratacağız. Demokrasimizi ve ekonomimizi hep daha ileri taşıyarak 2023 hedeflerimize adım adım ilerleyerek inşallah büyük ve güçlü Türkiye'yi inşa görevini hep beraber gerçekleştireceğiz" cümlelerine dayandırıyor. Neymiş, milletimiz sandık geldiğinde "diktatörü" gönderecekmiş.

2002'den bu yana aralıksız her seçimden zaferle çıkan bir siyasetçinin yine sandıkla gidebildiği ülkeye demokrasi denir. Gezi ve 17-25 Aralık'tan bu yana son yedi yılda dış çevrelerin harekete geçirdiği aparatları tasfiye etmeye de demokrasinin korunması anlamına gelir. 15 Temmuz darbe girişimi başarılı olsaydı asıl o zaman Türkiye'de bir diktatörlük kurulurdu. Tıpkı Sisi darbesiyle 2013'te Mısır'da olduğu gibi. Heyhat, Özel daha önce de "saray rejiminin, saray düzeninin sonu geliyor" cümlesiyle darbe imasında bulunmuştu. "Türkiye Cumhuriyeti devleti gelir, saat gibi işlemeye başlar" cümlesini de bürokratları tehdit ederken kullanmıştı. Yine CHP'den gelen "iktidara gelirsek AK Partili iş adamlarının şirketlerine el koyacağız; medya kuruluşlarının kapısına kilit vuracağız" söylemi de zihinlerde. Kılıçdaroğlu'nun "AK Parti'ye oy veren öğretmene öğretmen demem ve oy veren çiftçinin yakasına yapışırım" açıklamalarını da bu dışlayıcı yaklaşıma eklemek gerekir.

FETÖ Yalanlarının Taşıyıcılığı...

Erdoğan'ın muhalefeti uyanan cümlelerini 17-25 Aralık yargı darbe girişiminin yedinci yılı itibarıyla söylediği çok açık. De-

mokrasimize yönelik PKK-FETÖ-DEAŞ terör saldırılarının ve Suriyeli odaklı türbülansın yaşandığı yıllarda Batı başkentlerinin müttefiklik ruhuyla barışmayan yaklaşımı da ortada. Bu saldırıları yapanların ya da destekleyenlerin ürettiği "diktatör" söylemini neden CHP yeniden hortlatıyor? Kaldı ki, CHP'nin üzerinde hâlâ ağır bir yük var. 2013 ile 2016 arasında FETÖ'nün argüman ve iddialarının CHP tarafından nasıl Meclis'e taşındığını, FETÖ medyasına destek verdiğini çok iyi hatırlıyoruz. "Sivil darbe" iddiasıyla da FETÖ ile mücadeleyi karalama yaklaşımını da biliyoruz. FETÖ'nün 15 Temmuz kalkışmasını örtmek için uydurduğu tiyatro yalanını da Türkiye'ye taşıyan ve kullanan parti CHP oldu. Tek parti döneminin uygulamalarını söylemiyorum bile.

CHP'deki Taciz İddiaları

Bu bağlamda CHP'nin son günlerdeki söylemini aşırı ve marjinal noktaya taşımasının sebeplerini şu şekilde sıralayalım: Birincisini taciz iddiaları ve Mustafa Sarıgül'ün parti kurmasından sonra Muharrem İnce'nin de aynı yoldan gitmesi sebebiyle parti içerisindeki kaynama oluşturuyor. CHP parti içi sayısı 20'yi bulan taciz-cinsel istismar konusunda henüz kamuoyunu tatmin edici bir pozisyon alabilmiş değil. İkincisi anketlere göre CHP oylarının bir türlü artmaması, hatta düşme trendinde olması. Üçüncüsü ekonomik sorunlar üzerinden yıpranması beklenen iktidarın reforma yönelmesi. Dördüncüsü iktidarın Suriye, Libya, Doğu Akdeniz ve Dağlık Karabağ hamlelerinin CHP'nin beklentilerinin aksine başarıyla sonuçlanmasındır. Beşincisi ise Erdoğan'ın pandemiyle mücadeleden başarıyla çıkarak 2023 seçimleri yolunda avantaj sağlama fırsatını yakalamış olması oluşturuyor.

Bunlara daha başka birçok sebep eklenebilir ancak bence en önemli husus şu: CHP dahil muhalefetin tamamının iktidara yaptığı eleştirilerde çok ciddi bir sertlik, aşırılık söz konusu. Çatışma dili

Fransız jakoben laikliğini Türkiye'ye dayatan, on sekiz yıl "Türkçe ezan" baskısı yapan bir parti olarak CHP'nin bugün Macron ile aynı yerde buluşması bizi şaşırtır mı? Elbette hayır. Ancak sorun şu: Türkiye, kendisine giydirilen jakoben laiklik anlayışını çoktan terk etti. Milli irade demokrasinin gelmesiyle "dinde reform" vesayetini tasfiye etti.

CHP Parti Meclisi Üyesi Fikri Sağlar Halk TV'de katıldığı bir programda, "Türban sorundur. Türban, irticai faaliyetlerin, şeriat isteyenlerin üniformasıdır. Yargılandığım zaman, türbanlı bir hakimim karşısına gittiğimde, haklarımı koruyacağı ve adaleti yerine getirebileceği konusunda kuşkuym var" dedi. (30 Aralık 2020)

kullanmayacağını söyleyen DEVA Partisi bile ağır hakaret diline yöneldi. Bu hareketlenme Biden yönetiminin gelmesinden ümitlenenlerin erken seçim baskısı oluşturmak için seferber olma arzusuyla ilgili olabilir. Dışarıdan güya "demokrasi dilenme, bekleme" yaklaşımı muhalefetin millet nezdindeki itibarını daha da düşürür. Erdoğan'ın uyarısı şunu söylüyor; dış kaynaklı operasyonlarla millet iradesine vesayet koyma girişimlerine müsaade edilmeyecek, nokta.

Laikçi-Baskıcı Hesaplar

Partinin resmi politikasında değişiklik olduğu görüşünde değilim. Kılıçdaroğlu, geçmişte CHP'nin başörtüsü yasağına verdiği desteğin doğru olmadığını söyleyerek laikçi kesimin kutuplaştırıcı din söylemini terk etmişti. Bu sebeple Ayasofya'nın yeniden ibadete açılmasına da ses çıkar(a)mamıştı. Ancak belediyelerdeki uygulamalar CHP laikçi elitinin siyaseten üstünü örttüğü "milli din" hülyasının çok canlı olduğunu açığa çıkardı. Oy alma kaygısıyla geri plana çekilen laikçi/baskıcı hesapların kapanmadığını gösterdi. Çok partili hayata geçtikten bu yana tek başına iktidar olamayan CHP'nin son yıllardaki aksi söylemine rağmen, jakoben ve laikçi genetiğinin hâlâ dipdiri olduğu endişesini güçlendirdi. İslami taleplerin ve yaşamın kamusallaşmasına itirazının derinlerde saklandığı duygusunu pekiştirdi. Kılıçdaroğlu'nun dindarlara şirin görünmek için söylediklerinin CHP'de bir dönüşüm sonucu ortaya çıkmadığı anlaşıldı. Görülen o ki, CHP, "din terakkiye engeldir" şeklindeki pozitivist görüşle yeterli ölçüde hesaplaşmamış. Sadece mesele baskılanmış. Belediyelerin genel merkez kontrolünden kaçan uygulamaları ise gerçek bir yüzleşmenin CHP için ne kadar elzem olduğuna işaret ediyor.

Macron'la Benzer Yaklaşım

Bu algıyı besleyen bir diğer olgu, CHP'nin Avrupa'daki İslam karşıtı cereyana yüksek sesle karşı çıkmaması. Sözgelimi Fran-

sa Cumhurbaşkanı Macron'un "İslam'ın krizde olduğu ve reform edilmesi gerektiği" yönündeki açıklamaları CHP'den gerekli eleştiriyi almıyor. İslam'ın bazı "sert" hükümlerini tasfiye ederek "Fransız İslam'ı" üretme politikası sorun olarak görülüyor. Fransız jakoben laikliğini Türkiye'ye dayatan, on sekiz yıl "Türkçe ezan" baskısı yapan bir parti olarak CHP'nin bugün Macron ile aynı yerde buluşması bizi şaşkırtır mı? Elbette hayır. Ancak sorun şu: Türkiye, kendisine giydirilen jakoben laiklik anlayışını çoktan terk etti. Demokrasinin gelmesiyle "dinde reform" vesayetini tasfiye etti. Yine de CHP bu tartışmaya girmek istiyorsa kendi içindeki çelişkiyi çözmeli. CHP'liler İslam ve dini yaşam hakkındaki görüşlerini kamusallaştırarak netleştirmeli. Aksi durumda baskıladıkları "laikçi önyargılar" bir fırsatını bulup su üstüne çıkıyor. Kamuoyu da CHP ve Kılıçdaroğlu'nun aslında takiye mi yaptığını sorguluyor. İktidara gelmeleri durumunda yapacaklarından endişe ediyor.

CHP Alternatif Değil

Dolayısıyla son on yılda Kılıçdaroğlu yönetimindeki CHP'nin aklı gelebilecek bütün yolları denedikten sonra hâlâ iktidar alternatifi olamamasının demokrasi tarihimizde apayrı bir yeri var. Argümanlarını yeni muhalefet partileri kopyalıyor olsa da CHP'nin oyları bir türlü hareketlenmiyor. Seçmen Kılıçdaroğlu'nu sorunları çözecek lider, CHP'yi de parti olarak kodlamıyor. İktidardan ne kadar şikayet edildiğinden bağımsız olarak CHP'yi alternatif diye görmüyor. Bu da CHP'yi kaynatıyor. Ve sürekli Erdoğan'ın karşısına kendi adayıyla mı yoksa sağ partilerden çatı aday devşirerek mi çıkayım ikilemine götürüyor. Bu yüzden CHP yönetimi tüm imaj çalışmalarına ve vitrin düzenlemelerine rağmen içindeki laikçi jakobenleri dizginleyebilmiş durumda değil. Sürekli gündeme getirilen klişe nitelemeler ve laikçi yaklaşımlar bunun göstergesi. 📌

CHP'liler İslam ve dini yaşam hakkındaki görüşlerini kamusallaştırarak netleştirmeli. Aksi durumda baskıladıkları "laikçi önyargılar" bir fırsatını bulup su üstüne çıkıyor. Kamuoyu da CHP ve Kılıçdaroğlu'nun aslında takiye mi yaptığını sorguluyor. İktidara gelmeleri durumunda yapacaklarından endişe ediyor. Seçmen Kılıçdaroğlu'nu sorunları çözecek lider, CHP'yi de parti olarak kodlamıyor.